

2.7 Uporaba interneta in e-storitev

Delež uporabnikov interneta v Sloveniji je v zadnjih dveh letih stagniral, v EU pa se je nadalje povečeval.

Razmeroma hitra širitev uporabe interneta v preteklem desetletju se je po letu 2010 ustavila. Leta 2012 je bil delež tistih, ki so internet uporabljali v zadnjih treh mesecih (68 %), in tistih, ki so ga uporabljali tedensko (65 %), na ravni leta 2010. S tem se je Slovenija oddaljila od povprečja EU, potem ko je bila razširjenost rabe interneta leta 2010 praktično enaka kot v EU. Podatki po starostnih skupinah kažejo, da se je rast deleža uporabnikov interneta z letom 2010 ustavila pri uporabnikih v starosti 25–54 let (okoli 80 %) in s tem v zadnjem letu zdrsnila nekoliko pod evropsko povprečje. Med starejšimi prebivalci (55–74 let) se je delež uporabnikov še nekoliko povečal, na slabo tretjino, s čimer pa se zelo visok zaostanek (14 o. t. v letu 2012) za povprečjem EU ni zmanjšal. Delež mlajših uporabnikov interneta (16–24 let) pa je že skoraj stoočtosten in višji kot v EU. Neugodna ostaja tudi struktura uporabnikov interneta po izobrazbi. Delež uporabnikov interneta z nizko izobrazbo se je po močnem znižanju v predhodnem letu lani sicer zvišal, a je še nižji, kot je bil leta 2010. Prav tako ostaja visok zaostanek za EU (9 o. t.). Nekoliko se je povišal delež srednje izobraženih uporabnikov interneta, ki je prav tako še naprej nižji kot v celotni EU (za 4 o. t.). Delež visoko izobraženih uporabnikov EU pa se v zadnjem letu ni spremenil in ostaja približno na ravni evropskega povprečja. Ohranjanje visokih zaostankov pri uporabnikih interneta z nižjo izobrazbo glede na EU je ob pomanjkanju ustreznih veščin verjetno tudi odraz krize, ki se kaže v manjši uporabi interneta pri prebivalcih, ki jih je kriza najbolj prizadela (npr. brezposelni). To nakazujejo tudi podatki o uporabnikih interneta glede na višino dohodka, pri čemer je zaznati poslabšanje, zlasti glede na EU, v prvih dveh dohodkovnih kvartilih.

Rast dostopa gospodinjestev do interneta se je v letu 2012 precej upočasnila, širokopasovni dostop pa se je ponovno precej povečal.

Po razmeroma hitri rasti v preteklih letih se je delež gospodinjestev z dostopom do interneta doma leta 2012 povečal za odstotno točko, na 74 %. Ponovno se je precej povečal širokopasovni dostop, ozkopasovni dostop, ki se je že nekaj let postopno zniževal, pa je tokrat izraziteje upadel. Tako so imela že skoraj vsa gospodinjstva (99 %), ki imajo dostop do interneta, širokopasovno povezavo. Podobno kot v letu prej se je povečal delež vseh vrst širokopasovnih povezav, razen po telefonskem omrežju (xDSL), ki od leta 2010 stagnira. Razlogi za nedostop do interneta so tudi po zadnjih podatkih (za leto 2011) visoki stroški

dostopa in opreme ter pomanjkanje ustreznih veščin. Poleg tega gospodinjestva precej pogosto navajajo, da interneta nimajo, ker ga ne potrebujejo, vendar se delež postopno znižuje. Stroškovna dostopnost, ki se je do leta 2010 izboljševala, se je z vse večjim vplivom gospodarske krize na materialni položaj prebivalstva leta 2011 spet nekoliko poslabšala. V EU, kjer dvakrat manj vprašanih meni, da so stroški ovira za dostop do interneta, se je dostop gospodinjestev do interneta nadalje izboljšal. V Sloveniji napredka ni zaznati tudi glede potrebnih veščin za uporabo interneta, saj se delež gospodinjestev, za katera je to pomembna ovira, ne zmanjšuje in ostaja visok tudi v primerjavi z EU. Vehovar in Prevodnikova (2011) v študiji opozarjata na digitalno neskladje zaradi pomanjkanja e-kompetenc predvsem pri starejših in manj izobraženih. Kljub sorazmerno visokemu dostopu gospodinjestev do zmogljivih (širokopasovnih) internetnih povezav digitalna ločnica in nevarnost njenega poglobljanja zlasti med krizo ostajata pomembna ovira za gospodarski in družbeni razvoj Slovenije.

Dostopnost in uporaba interneta v podjetjih sta visoki, prav tako elektronska izmenjava podatkov, šibka točka pa ostaja avtomatizirana izmenjava podatkov s kupci in dobavitelji.

Širokopasovni dostop do interneta imajo praktično vsa podjetja¹ (98 % leta 2012), kar je več kot v EU (92 %). Več kot polovica podjetij ima tudi mobilni dostop do interneta (za dostop do informacij in e-pošte), kar je prav tako precej nad povprečjem EU (dobrih 40 %). Slovenska podjetja uporabljajo e-povezave nadpovprečno (glede na EU) za izmenjavo podatkov med zaposlenimi v podjetju, na nekaterih področjih pa tudi za avtomatizirano izmenjavo podatkov zunaj podjetja. Izstopa zlasti visok delež (tudi v primerjavi z EU) podjetij z avtomatizirano izmenjavo podatkov z javno upravo in finančnimi institucijami, kar je verjetno povezano z razmeroma visoko ponudbo e-storitev v teh institucijah². Precej manjši pa je delež podjetij, ki imajo vzpostavljeno avtomatsko izmenjavo podatkov s kupci in dobavitelji, kar velja sicer tudi za EU, a naša podjetja precej zaostajajo za evropskim povprečjem zlasti pri poslovanju z e-računi, izmenjavi podatkov o proizvodih in transportni dokumentaciji. Na teh področjih se zaostanek do EU v zadnjem obdobju večinoma ni zmanjšal, ohranil pa se je tudi v primerjavi z večino drugih novih članic EU. To bi lahko bila posledica tega, da so naša podjetja razmeroma precej manj kot v drugih novih članicah vpeta v internacionalizacijo v formalnem lastniškem smislu, na primer z neposrednimi tujimi investicijami, ki običajno pospešijo uvajanje novih tehnologij in postopkov v podjetjih, vključno z avtomatizirano izmenjavo podatkov z dobavitelji in kupci.

¹ Podjetja z 10 in več zaposlenimi razen finančnih podjetij.

² Razpoložljivost e-storitev javne uprave je pri nas 95 %, v povprečju EU pa 84 % (podatki za leto 2010).

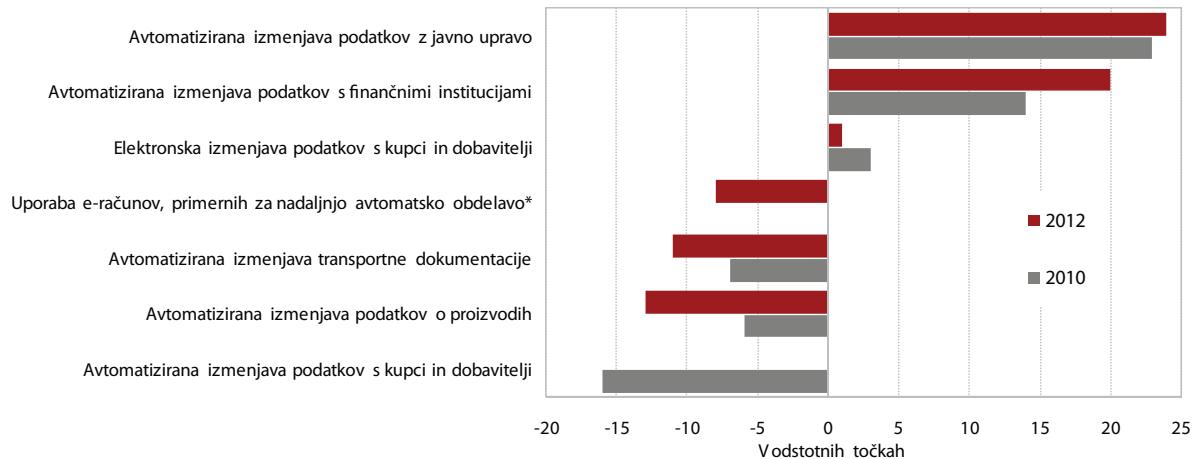
Tabela: Uporaba in dostop do interneta v gospodinjstvih in pri posameznikih, Slovenija, 2005–2012¹

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	EU 2012
Gospodinjstva z dostopom do interneta	48	54	58	59	64	68	73	74	76
Gospodinjstva s širokopasovno povezavo	19	34	44	50	56	62	67	73	72
Uporabniki interneta v zadnjih treh mesecih (16–74 let)	47	51	53	56	62	68	67	68	73
Glede na starost:									
16–24 let	84	86	89	94	98	97	99	97	95
25–54 let	54	59	62	65	73	80	80	81	82
55–74 let		14	14	17	22	28	29	32	46
Glede na izobrazbo:									
nizka (ali brez izobrazbe)	21	22	25	29	40	42	31	40	49
srednja	48	53	56	57	61	69	71	73	77
visoka	90	90	90	89	93	94	95	95	94

Vir: SI-STAT podatkovni portal – Informacijska družba (SURIS), 2012; Eurostat Portal Page – Information Society, 2012.

Opomba: ¹ Podatki za vsa leta se nanašajo na prvo četrtletje.

Slika: Elektronska povezava podjetij z drugimi institucijami – razlika med Slovenijo in povprečjem EU

Vir: Eurostat Portal Page – Information society, 2013.

Opomba: Pozitivna vrednost pomeni, da je v Sloveniji delež takšnih podjetij večji kot v povprečju v EU. * podatek za leto 2011.